

JOSEP ROVIROSA OLIVÉ, secretari general de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient de tramitació ordinària núm. 10/2024 els membres del Consell de la Informació de Catalunya van adoptar per unanimitat en reunió ordinària de data 1 de juliol de 2024 el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

Expedient núm. 10/2024

ASSUMPTE: Escrit de queixa presentat per C.P. sobre el programa de RAC1 'Vostè Primer' per entendre que es produeix un conflicte d'interessos per part del seu presentador, Marc Giró, durant un programa especial emès en directe des de la ciutat de Tarragona.

ANTECEDENTS

Amb data 15 de maig de 2024, la senyora C.P. presenta un text de queixa al Consell de la Informació de Catalunya relacionat amb el programa 'Vostè Primer' de RAC1.

Al seu escrit, hi exposa que "sovint hi ha molts espais del programa que no sé si són publicitat o periodisme" i en el cas del programa emès el mateix dia de la queixa, el 15 de maig de 2024, un directe des de Tarragona, enumera alguns comentaris fets pel seu presentador, Marc Giró, a l'hora d'entrevistar l'alcalde de la ciutat Rubén Viñuales. Comentaris com que "té la fama de ser el més simpàtic de tot Catalunya", que és "un pare modern que concilia", que el PSC "està de moda", o que des que hi ha el nou alcalde "ja no hi ha picabaralla amb Reus".

Per aquest motiu, C.P. exposa una sèrie de dubtes, com ara: "El presentador fa tots aquests elogis de l'alcalde de Tarragona perquè rep diners de l'ajuntament? Quin és el preu que té aquesta ràdio o aquest periodista per parlar bé d'una persona? Està fent realment de periodista o simplement de publicista? Està informant de manera precisa quan diu que ja no hi ha rivalitats amb Reus? Està complint la seva funció aquesta ràdio sent acrítica amb el què passa a Tarragona? No està fent un flac favor a la seva ciutadania, posant-se al costat del poder?"

Segons la queixa presentada, aquesta actuació del presentador de RAC1 Marc Giró podria vulnerar els criteris 1 i 7 del Codi Deontològic de la professió periodística de Catalunya.

AL·LEGACIONS

Demanades al moment que el CIC ha acceptat la queixa, RAC 1 ha presentat la següent al·legació:

"Lamentem la queixa que s'ha presentat al CIC pel contingut del programa 'Vostè primer' emès el dimecres 15 de maig des de Tarragona.

En primer lloc, volem recordar que el 'Vostè primer' és un magazín d'entreteniment, no és un programa informatiu. Com a magazín, combina temes de divulgació majoritàriament culturals, temes vinculats als col·lectius LGTBI, feminista, etc. amb l'humor. Tot plegat, ho fa amb el to distès, irònic i fins i tot histriònic del seu presentador, Marc Giró, llicenciat en Periodisme i en Història de l'Art.

El 'Vostè Primer' s'emet de dilluns a divendres, de 13h a 14h. Comença amb un enllaç amb el programa anterior (La Competència). Després, Marc Giró és l'encarregat de donar pas al butlletí informatiu de les 13h, però ni treballa ni ha treballat mai a la redacció d'Informatius, ni produeix ni ha produït mai notícies. Per tant, no se'l pot associar al gènere informatiu. Així doncs, malgrat que Marc Giró, com diu la Sra. P. en la queixa presentada al CIC, sigui "periodista" no vol dir necessàriament que la seva tasca a l'emissora sigui publicar informació. A RAC1, tots els redactors d'Informatius són periodistes però no tots els periodistes són redactors d'Informatius.

La Sra. P. escriu també que "sovint hi ha molts espais del programa que no sé si són publicitat o periodisme". Ara bé, el seu escrit només fa referència a un programa en concret: el que es va emetre el 15 de maig des de Tarragona en motiu del Festival Tarraco Viva. A més, com no pot ser d'altra manera, els espais publicitaris estan clarament marcats i són fàcilment identificables per l'audiència en qualsevol dels seus formats: falques, mencions, patrocinis, etc. Tant és així que ella mateixa aporta documentació escrita i en format àudio que demostra que el programa que RAC1 anunciava i que es va fer a Tarragona estava patrocinat per l'Ajuntament de Tarragona i Port de Tarragona.

La Sra. P. al seu escrit, apunta també que Marc Giró va dir de l'alcalde de Tarragona que "té la fama de ser el més simpàtic de tot Catalunya", que "és un pare modern que concilia", que "el PSC està de moda" i que "des que hi ha el nou alcalde ja no hi ha picabaralla amb Reus". Arran d'això, es pregunta: "El presentador fa tots aquests elogis de l'alcalde perquè rep diners de l'Ajuntament? Quin és el preu que té aquesta ràdio o aquest periodista per parlar bé d'una persona? Està fent realment de periodista o simplement de publicista? Està informant de manera precisa quan diu que ja no hi ha rivalitats amb Reus? Està complint la seva funció aquesta ràdio sent acrítica amb el que passa a Tarragona? No està fent un flac favor a la seva ciutadania, posant-se al costat del poder?"

Recordem, de nou, que el 'Vostè Primer' no és un programa informatiu, sinó un magazín d'entreteniment que combina divulgació cultural i humor. A títol d'exemple, la falca de promoció que el programa va elaborar per anunciar que farien el programa des del Tarraco Viva, jugava amb la idea que Marc Giró s'imaginava a l'antiga Tarraco i preguntava on eren els seus esclaus.

Això vol dir que Marc Giró té esclaus o que està a favor de l'esclavatge? No, però l'humor i la ironia són recursos habituals al programa.

Treure de context aquestes frases que aquesta oient cita i obviar, per exemple, les respostes de l'alcalde de Tarragona, Rubén Viñuales, dona una visió distorsionada de la conversa i del to en què va transcórrer. En tot moment, va ser amable, irònic i absolutament allunyat de les entrevistes informatives que el mateix alcalde pot haver concedit, per exemple, a programes com 'El món a RAC1' o 'Via Lliure'. Sense anar més lluny, Viñuales li diu a Giró que "estàs molt guapo i em poso nerviós". Estem segurs que l'alcalde es posa nerviós perquè la bellesa de Giró l'aclapara? Estem segurs que l'alcalde Viñuales ha eliminat la rivalitat històrica entre Tarragona i Reus? Estem segurs que Giró està donant informació quan diu això? En els tres casos, la resposta és no. El que sí que és segur és que el context sempre és important perquè ens ajuda a entendre quan donem informació i quan no, quan hi ha humor i ironia i quan no.

I també és el context el que ens ajuda a respondre la següent pregunta de la Sra. P.: “El presentador fa tots aquests elogis de l'alcalde perquè rep diners de l'Ajuntament? Quin és el preu que té aquesta ràdio o aquest periodista per parlar bé d'una persona?”. Per un cantó, és absolutament fals que el presentador rebi diners de l'Ajuntament. I per l'altre, lamentem que la queixa de la Sra. P. sigui esbiaixada ja que recull aquests fragments fora de context i no recull el fragment en què un col·laborador del programa que, per a més inri, és de Tarragona, Pol Guasch, diu davant de l'alcalde de Tarragona en aquest mateix programa patrocinat per l'Ajuntament Tarragona que “Tot a Tarragona és una mica *pocho*”. Així com la queixa tampoc recull el fragment en què Pol Guasch es pregunta: “Com voleu que no marxi d'un lloc [Tarragona] on la majoria de la gent d'aquest lloc vota a favor [en al·lusió al PSC] que els posin un puto casino aquí! El pròxim 'Vostè Primer' el posarem en un casino de tres-cents metres ple de russos que vindran a especular!”.

A més, lamentem també que, sobre el PSC, la queixa només reculli les paraules de Giró quan diu que “el PSC està de moda” i no reculli la crítica de Pol Guasch al suport del PSC a la construcció del projecte Hard Rock a Tarragona.

També lamentem que només es faci ressò dels presumptes “elogis” amb què Giró obsequia l'alcalde Viñuales i, en canvi, no reculli els elogis que Giró fa al catedràtic d'Arqueologia de la Universitat Rovira i Virgili, Joaquín Ruiz de Arbulo. Diu Giró: “Ets una eminència i nosaltres et devem semblar uns *catetos*” i afegeix que “Jo soc molt de catedràtic. M'agraden els homes intel·ligents perquè després...”. O els elogis de Giró a Eloi Creus, filòleg clàssic i traductor, quan diu d'ell que “És una de les persones més intel·ligents que tenim en aquesta taula perquè és capaç de traduir grec i llatí clàssics”.

En conclusió, agraiem la preocupació per la qualitat dels continguts de l'emissora i, en concret, del programa 'Vostè Primer' però considerem que l'emissió del dia 15 de maig deixava clar què era informació i què era publicitat i creiem que, en tot moment, va mantenir l'esperit en què es basa un magazín d'entreteniment com aquest que combina temes de divulgació majoritàriament culturals, temes vinculats als col·lectius LGTBI, feminista, etc. amb l'humor.”

PONÈNCIA

La queixa fa referència als Criteris 1 i 7 del Codi Deontològic.

El primer criteri, “Informar de manera acurada i precisa”, recull que “El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, consegüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.”

Pel que fa al setè criteri, “Evitar el conflicte d'interessos”, recull que “No es poden acceptar mai retribucions o gratificacions de tercers per promoure, orientar o publicar informacions i opinions” o que “Tampoc no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència”.

Vistes la queixa i les accions presentades, i els criteris del codi deontològic que podrien ser vulnerats en el cas que ens pertoca, un element clau a tenir en compte en la reflexió és el tipus de programa que s'està analitzant i quin paper desenvolupa el seu presentador. Així, cal valorar que la queixa se centra en un programa que des de la pròpia cadena es considera un magazín d'entreteniment, fora de l'oferta informativa, i

que si bé el presentador és un periodista, en aquest cas actua com a presentador d'un magazín i no com a conductor o professional d'un espai informatiu. La mateixa cadena ho diu clar a les seves al·legacions: "Malgrat que Marc Giró, com diu la Sra. P. en la queixa presentada al CIC, sigui "periodista" no vol dir necessàriament que la seva tasca a l'emissora sigui publicar informació. A RAC1, tots els redactors d'Informatius són periodistes però no tots els periodistes són redactors d'Informatius." Per tant, tots els dubtes exposats per C.P. a l'hora de presentar la queixa sobre la funció del seu presentador tenen la seva resposta en l'objectiu del programa que presenta i la seva funció. Marc Giró no fa una entrevista a l'alcalde de Tarragona Rubén Viñuales amb finalitat periodística sinó en el marc d'un programa especial per promocionar un festival cultural com és el Tarraco Viva.

El programa que presenta Marc Giró, és cert, té una audiència de 139.000 oients diaris (segons l'EGM publicat a abril de 2024), i per tant una influència notòria sobre part de la població, però no es considera un espai informatiu sinó d'entreteniment per bé que pugui emetre continguts com entrevistes o converses a convidats.

Per tant es pot considerar que, en el cas de la queixa presentada i tenint en compte que estem parlant d'un programa d'entreteniment i no informatiu, com reconeix la pròpia emissora que l'emet, no es vulneraria el primer criteri del Codi Deontològic ja que no és un programa que tingui per objectiu informar sinó entretenir.

Seguint aquest mateix argument, i tenint en compte que en tot moment s'emeten falques publicitàries que assabenten a l'audiència del tipus d'espai que s'emet, i que es tracta d'un espai patrocinat (en el cas del programa analitzat, el 15 de maig de 2024, per l'Ajuntament i el Port de Tarragona), es considera que no s'està vulnerant el setè criteri del Codi Deontològic perquè no estem davant d'un conflicte d'interessos.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

Es considera que l'emissió en directe del programa 'Vostè Primer' de RAC1 del dia 17 de maig de 2024 no vulnera els criteris 1 i 7 del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya.

I per que així consti s'estén la present certificació, amb el vistiplau del president, a Barcelona en data 1 de juliol de 2024. Certifico.

Vistiplau
Josep Carles Rius
President

Josep Roviroso
Secretari General